

PSYCHOLOGIE U NÁS A V ZAHRANIČÍ

K ŽIVOTNÍMU JUBILEU

DOC. PhDr. EVY SYŘIŠTOVÉ, CSc.

V souvislosti s životním jubileem Evy Syřištové (nar. 7. 11. 1928) připomněli jsme si ve stručnosti její přínos pro psychologii.

Studium psychologie na FFUK v Praze ukončila doktorátem v roce 1951. Působila pak jako klinický psycholog v psychiatrické léčebně v Praze 8-Bohnicích. Zde započala její práce na poli psychoterapie, tématu, které se stalo jejím životním posláním. Jako jedna z prvních v Československu prosazovala psychoterapii i na odděleních chronických pacientů s psychotickým onemocněním, u nichž se čistě biologická léčba nesečkala s úspěchem. Do tohoto období patří též založení arteterapeutického ateliéru pro psychotiky, který měl v době počátku rozvoje psychoterapie u nás značný ohlas též v souvislosti s výstavami prací pacientů. Bylo tak možno ukázat, že i u těžkých pacientů mohou být uchovány některé tvořivé a emocionální aspekty činnosti, jichž lze léčebně využít. „Psychoterapie schizofrenního onemocnění“ se stala též předmětem její kandidátské práce, kterou završila aspiranturu na katedře psychologie FFUK v Praze v r. 1957—1962. V r. 1966 byla jmenována na základě habilitační práce docentkou pro obor klinické psychologie na FFUK v Praze. Již v r. 1960 přitom prosadila výuku psychopatologie a psychoterapie, která se dříve v rámci oboru psychologie na FFUK nepřednášela. Na katedře psychologie přednáší tuto tematiku již 30 let. Kromě toho přednášela též v rámci ILF a na zahraničních fakultách a klinikách (PLR, Holandsko, Německo, Španělsko). Za tu dobu vychovala řadu pokračovatelů a rozvoj psychoterapie zaznamenal netušený rozmach. I v tom je možno vidět důvod, proč si připomínáme Evu Syřištovou, která stála u počátku tohoto mohutného proudu v době, kdy možnosti prosazování psychologie byly značně omezené.

Východiskem k řešení složitých otázek psychoterapie psychóz je u ní nejen studium současné literatury, ale též důkladná opora o rozsáhlý počet vlastních případů. Nemezuje se přitom pouze na analýzu profesionální pomoci, ale ukazuje na potřebu humanistických přístupů k nemocnému a klíčový význam mezilidských vztahů, což zpřístupňuje i širší veřejnosti. Je autorkou především vědeckých monografií (Možnosti a meze psychoterapie schizofrenního onemocnění, Academia, Praha, 1965; Normalita osobnosti, SZN, Praha 1972; Psychologie, psychoterapie a prevence schizofrenního onemocnění, AUC, Praha 1974), vysokoškolských skript a řady odborných studií a referátů u nás i v zahraničí. Její publicistické práce si získaly značný zájem širší veřejnosti jak pro vysokou kulturu jazyka, tak i citlivě zachycenou problematiku lidí v zdánlivě neřešitelných situacích a možnosti východisek i tam, kde mnozí rezignují. Dokládají to např. *Imaginární svět* (1974, 1977 česky, 1982 polsky, 1985 slovensky), *Puknutý čas* (1988).

Eva Syřištová patří mezi naše přední znalce oboru klinické psychologie. Zastávala též funkci vedoucího oddělení pro klinickou psychologii na katedře psychologie FFUK a podílela se na vypracování koncepce klinické psychologie v Československu. Právem jí též bylo v roce 1987 uděleno čestné uznání Lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně za dlouholetou úspěšnou práci a přínos pro naši vědu. Krátký výčet může stěží zachytit její přínos, svědčí však o neutuchajícím pracovním zápale pro naplnění humanistických cílů psychologie.

J. Mika

VÝZNAMNÉ NAROZENINY PhDr. VĚRY BOKOROVÉ

Devátého listopadu 1988 oslavila své významné narozeniny PhDr. Věra Bokorová, přední česká psycholožka. Byla to příležitost pro nás, její spolupracovníky, abychom znovu vysoce ocenili její obohacující vklad do naší společné práce.

O celkové životní cestě Věry Bokorové a jejím odborném vývoji jsme psali před pěti lety (Československá psychologie, 1984, č. 2). Léta, která od té doby uplynula, byla bohatě naplněna její další novou činnou aktivitou. Pokračovala především v analýze motivace jako součásti psychické autoregulace lidského chování. V poslední době se soustřeďuje zejména na psychologické problémy vzájemného působení sociálních regulativů a motivační autoregulaci osobnosti mladých pracovníků. Svůj přínosný a osobitý teoretický a metodologický přístup dále prohloubila zřetelem k společenským souvislostem motivace a autoregulace, zejména v podmínkách pracovní skupiny a rodiny.

Teoretickou výzkumnou práci účinně spojuje s praxí. Výsledky badatelské práce aplikuje zejména na řešení některých výchovně vzdělávacích problémů ve školství.